

Právo a odpovědnost

Žijeme ve složité době. V situaci, kdy nám hrozí na jedné straně katastrofa biblických rozměrů a řada lidí prokazuje až dojemnou solidaritu, sledujeme na druhé straně neutuchající snahu si přihřát vlastní polívičku politickou, stranickou nebo prostě uplatnit svou zlomyslnost a kverulantství nebo na nedostatku čehokoli třeba něco šikovně vydělat. Jsme jen lidé, a tudíž jednáme-li pod tlakem nebo v neobvyklé situaci, ukáže se, co v každém z nás opravdu je.

V souvislosti se stavem nouze a opatřeními české vlády došlo k rozsáhlým omezením práv občanů. Jedná se především o omezení svobody pohybu a omezení svobody podnikání, tedy zásahy opravdu razantní a s nemalými faktickými důsledky. Přestože ti rozumnější z nás tato omezení snášejí sice neradi, ale s pochopením, přece omezení mohou být pro některé podnikatele definitivně likvidační a všichni tiše doufáme, že stát najde nástroje, jak těm nejhorším důsledkům předejít. A že řadu ohrožených podnikatelů asi nezachrání jen to, že se jim prodlouží lhůta pro podání kontrolních hlášení či daňových přiznání. Nicméně omezení práv cítí každý a někteří je snášejí opravdu těžce a také to dávají najevo.

Je pozoruhodné, že na svá práva máme tendenci si vzpomenout ihned, ale na druhou stranu právního systému – tedy na naši odpovědnost (zejména odpovědnost za dodržování nařízených opatření) si vzpomínáme daleko pomaleji. Jako by nám lehká porušování nařízených opatření způsobovala uličnické potěšení, jako by nám švejkování dávalo pocit vítězství nad jindy všemocným a vždy vítězícím úřadem. Jak jinak si vysvětlit chování spoluobčanů, kteří klidně odjeli na dovolenou do oblastí, které jim byly výslovně nedoporučeny (a vrátili se nakaženi), na chování spoluobčanů, kteří se nehlásili na hygienické stanice (protože jim případná karanténa připadala nepohodlná), anebo na chování těch spoluobčanů, kteří při styku s ostatními nenosí roušku (protože jim to nepřipadá důležité a konečně – stát jim roušky nezajistil). Pominu zde delikt ní zodpovědnost, tedy fakt, že by přestupci mohli být postíženi pokutou. Protože pokud má přestupce již několik exekucí a nalézá se například v oné mystické „dluhové pasti“ – měl by být přece především státem oddlužen, takže jakápak pokuta, že... což ostatně dotyční dobře vědí.

Představme si například, že dotyčný občan, který s takovým šarmem nedodrží karanténu a nechrání ostatní před svými kapénkami, skutečně někoho nakazí koronavirem a dotyčný nejenže onemocní, ale – nedej Bože – zemře. Budeme to pak přičítat vyšší moci nebo snad vládě, která se měla postarat a své občany ochránit? Samozřejmě, že lze neodpovědného občana trestně stíhat, ale mrtvého zpravidla vzkřísit nelze. Pokud nám fakt, že tolikrát denně připomínaná nemoc nepřipadá smrtelně nebezpečná jenom proto, že dosud nikdo z našeho blízkého okolí nezemřel, měli bychom se zamyslet, zda je s námi vše v pořádku.

Média jsou plná volání po tom, aby konečně někdo vyvodil zodpovědnost (pokud možno doplněná náznakem směrem ke komusi jinému, nadřízenému, povolanému, v předním postavení). Dovolil bych si nabídnout trochu jiný pohled. Odpovědnost, milí spoluobčané, kolegové, rodáci, spolulidé – neseme my všichni. Odpovědnost za to, že se dokážeme chovat tak, abychom se navzájem neohrozili, abychom si zbytečně neubližovali a abychom se za sebe v konečném důsledku nemuseli stydět.

JUDr. Martin Maisner, Ph.D., MCI Arb,
advokát a nezávislý rozhodce,
člen představenstva České advokátní komory

Text byl uveřejněn v EPRAVO.CZ Magazine 1/2020

Další články:

- [Proč musí obhájce u soudu mlčet?](#)
- [Advokátní úschovy a kolektivní vina](#)
- [Buřty, pivo a nenávisť](#)
- [Kolegialita jako klíč k úspěchu](#)
- [O co aktuálně usiluje vedení ČAK?](#)
- [O důstojnosti advokátního stavu](#)
- [O úspěchu restrukturalizace rozhoduje čas](#)
- [Stojí LL.M. za to?](#)
- [Verba docent ...](#)
- [Hodiny tikají každému](#)
- [Justice před soudem](#)